

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

«_____» _____ 2012 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності Облік та аудит

за темою:

ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

Виконавець:

студент Обліково-економічний факультет
Володіна Поліна Володимирівна _____

/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

Нікуліна Тетяна Миколаївна _____

/підпис/

Одеса 2016

Зміст

ВСТУП

1. Розділ 1 (теоретична частина)
 - 1.1. Сутність та законодавче регулювання виробничих запасів.
 - 1.2. Класифікація та оцінка виробничих запасів.....
 - 1.3. Сучасний стан обліку виробничих запасів.....
 - 1.4. Особливості обліку виробничих
2. Розділ 2 (аналітико-рекомендаційна частина)
 - 2.1. Загальна економічна характеристика
 - 2.2. Особливості обліку виробничих запасів на підприємстві.
 - 2.3. Особливості обліку запасів в умовах автоматизації облікових робіт
 - 2.5. Основні недоліки обліку виробничих запасів
3. Розділ 3 (контроль)
 - 3.1. Законодавче регулювання контролю.
 - 3.2. Особливості контролю
 - 3.3. Особливості аудиту виробничих запасів

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин, впровадження різноманітних форм власності, реформування економічних відносин в Україні висувають дедалі нові й нові вимоги до бухгалтерського обліку, як до основного засобу контролю за веденням господарської діяльності підприємств. Тому удосконалення бухгалтерського обліку пов'язане з вирішенням актуальних завдань в економіці України: збільшення обсягу виробництва продукції (робіт, послуг), зниження собівартості продукції.

Вирішення цих завдань можливо при забезпеченні підприємств необхідними матеріальними цінностями, без яких неможливий виробничий процес.

Виробничі запаси - важлива складова частина національного багатства країни. Матеріали - предмети, які є матеріально-речовою основою виготовленої продукції. Вони беруть участь у виробничому процесі одноразово і переносять свою вартість на кінцеву продукцію повністю.

Важливим інструментом виявлення внутрішньовиробничих резервів економії та раціонального використання матеріальних ресурсів є економічний аналіз.

Метою дослідження є розкриття методики обліку та аналізу виробничих запасів та надання пропозицій щодо вдосконалення виробничих запасів, а також пошук резервів підвищення ефективності використання виробничих запасів.

Завданням роботи є:

- 1) розкрити економічну сутність виробничих запасів;
- 2) класифікацію та роль в діяльності підприємства;
- 3) методи оцінки виробничих запасів;
- 4) провести аналіз нормативної бази та спеціальної літератури з питань обліку та аналізу виробничих запасів підприємства;
- 5) дослідити облік надходження запасів і розрахунків з постачальниками;
- 6) шляхи витрачання виробничих запасів та відображення їх в обліку;

7) особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів; 8) порядок проведення інвентаризації виробничих запасів та відображення її результатів в бухгалтерському обліку;

9) систему показників, інформаційну базу та методи економічного аналізу запасів підприємства;

10) методику аналізу забезпеченості підприємства виробничими запасами;

11) методику аналізу ефективності використання виробничих запасів підприємства.

Предметом дипломної роботи є облік та аналіз виробничих запасів підприємства в сучасних умовах господарювання.

Об'єкт дослідження: виробничі запаси в системі управління оборотними активами підприємства.

Інформаційною базою є Закони Верховної Ради України, Постанови Кабінету Міністрів, Накази органів державного управління, Міністерства фінансів, Національного банку України, положення (стандарт) бухгалтерського обліку №9 “Запаси”, положення про документальне забезпечення запасів у бухгалтерському обліку, план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків та інших статей балансу спеціальні та періодичні видання, а також зарубіжні видання з питань ринкової економіки, бухгалтерського обліку, економічного аналізу, контролю і ревізії.

Аналітичне дослідження виробничих запасів актуальне і має практичне значення. Під час аналізу матеріальних запасів підприємства досліджується рух матеріалів, їх оцінка, а також правильне відображення в реєстрах бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Облік та аналіз надходження та руху матеріалів є актуальним, адже ефективне використання матеріалів призведе до зменшення витрат, собівартості продукції, підвищення рентабельності, матеріального та фінансового становища підприємства.

Раціональне використання матеріальних запасів - один з важливих факторів росту виробництва. Таким чином значення аналізу розрахунків по руху матеріальних запасів складається на основі того, що є необхідним засобом вивчення економічної ситуації.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши велику кількість показників та спираючись на показники діяльності можна впевнитися в тому, що матеріальні цінності займають важливе місце у фінансово-господарській діяльності підприємства і є важливим показником для управління підприємством.

На прикладі, розглядалися теоретичні та практичні аспекти виробничих запасів на підприємстві. Під час аналізу запасів підприємства досліджується рух матеріалів, їх оцінка, а також правильне відображення в реєстрах бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

У першому, теоретичному розділі, були розглянуті такі питання як: сутність та законодавче регулювання виробничих запасів, класифікація та оцінка виробничих запасів, сучасний стан обліку виробничих запасів, особливості обліку виробничих запасів в умовах використання МСБО та проблемні питання при переході.

У першому питанні, ми розглянули сутність виробничих запасів, систему нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку виробничих запасів, порівняння вимог П(С)БО та МСФЗ Також, ми дізналися, що при розкритті інформації у фінансовій звітності виникають принципові відмінності щодо деталізації інформації про виробничі запаси.

Під час переоцінки виробничих запасів за нормами П(С)БО надається інформація лише про суму збільшення чистої вартості реалізації запасів, які попередньо уцінені.

більше інформації про виробничі запаси порівняно з національними стандартами.

У другому питанні, ми розглянули класифікацію товарно-виробничих запасів для цілей фінансового обліку, а також дійшли до висновку, що запаси потрібно окремо класифікувати для цілей обліку (бухгалтерського та управлінського) та аналізу. Також, ми розглянули загальну класифікацію запасів та класифікацію запасів для потреб аналізу. Далі, ми ознайомилися з оцінкою

виробничих запасів і дійшли до висновку, що оцінка запасів є дуже важливою, оскільки точне формування собівартості їх списання впливає на величину прибутку. Оцінка виробничих запасів у першу чергу, пов'язана з визначенням собівартості продукції. У бухгалтерському обліку оцінка виробничих запасів можлива: за первісною вартістю, за чистою реалізаційною вартістю, за справедливою вартістю та за фінансовою (обліковою) вартістю.

У третьому питанні було розглянуто технологічний процес автоматизованого оброблення даних з обліку виробничих запасів, що полягає у виконанні всіх потрібних операцій введення, оброблення, збереження й надання потрібної інформації, групування даних на рахунках, із метою контролю за наявністю та витратами матеріальних засобів зі своєчасним складанням звітності.

У четвертому питанні, було здійснено порівняльну характеристику П(С)БО та МСБО. В ході порівняння було виявлено, що основними відмінностями між двома стандартами є склад запасів, склад витрат, що входять до собівартості отриманих запасів.

У другому розділі, ми ознайомилися з загальною економічною характеристикою», де провели опис соціальної інфраструктури підприємства, визначили ємність ринку та долі основних представників комерційної галузі, провели аналіз показників, здійснили агрегований порівняльний аналітичний баланс, де в свою чергу було видно деякі зміни в складі оборотних активів, а саме в частині виробничих запасів, що зазнали зменшення в порівнянні з минулим роком. Також, було здійснено аналіз фінансової стійкості підприємства, що показав, що підприємство протягом трьох років має стійкий фінансовий стан, тобто для забезпечення запасів вистачає «нормальних» джерел їх формування і підприємству не загрожує банкрутство.

Далі ми провели аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості, який показав нам, що під час проведення коефіцієнтного аналізу фінансової стійкості підприємства було встановлено, що за аналізований період коефіцієнт автономії відповідав нормативному значенню, при цьому спостерігалася тенденція його зменшення.

В наступному питанні, було описано особливості обліку запасів в умовах автоматизації облікових робіт, де ми визначили, що наше підприємство застосовує автоматизовану систему обліку виробничих запасів, оскільки вона набагато полегшує ведення господарської діяльності.

У розділі контролю, ми визначили, що організація системи внутрішнього контролю вимагає від працівників необхідної професійної підготовки і відповідного розподілу прав і обов'язків. Правильно організований внутрішній контроль дозволяє своєчасно виявити недоліки в діяльності підприємства і вжити заходи щодо їх усунення. Що стосується аудиту виробничих запасів, то слід відзначити, що підприємство не застосовує автоматизовану аудиторську перевірку, адже вона є одним із пріоритетних шляхів удосконалення робіт суб'єктів аудиторської діяльності, які необхідно розглядати у двох аспектах: аудиту підлягає діяльність підприємств, облік на яких ведеться в комп'ютерній формі; аудитори для проведення перевірок застосовують спеціальні комп'ютерні програми

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади [Рукопис] : дис.... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / О. Ф. Андрійко. – К., 1999. – 378 с.
2. Андрос С. В. Облік і аналіз виробничих запасів на підприємствах кондитерської галузі України [Рукопис] : дис.... канд. екон. наук : 08.00.09 / С. В. Андрос. – К., 2010. – 194 с.
3. Бакун Ю. В. Облік, аналіз та аудит запасів на підприємствах торгівлі [Рукопис] : дис.... канд. екон. наук : 08.06.04 / Ю. В. Бакун. – К., 2002. – 252 с.
4. Безруких П. С. Бухгалтерский учет [Текст] / П. С. Безруких. – М. : Бухгалтерский учет, 2002. – 719 с.
5. Билова Н. Справжній бух облік [Текст] / Н. Билова, А. Бобро и др. ; 3-те вид., перероб. і доп. – Х. : Фактор, 2008. – 1264 с.
6. Бланк И. А. Финансовый менеджмент [Текст] : учебный курс / И. А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
7. Бойко В. Бізнес [Текст] : словник-довідник / укл. В. Бойко та ін. – К. : Україна, 1995. – 157 с.
8. Борисов А. Большой экономический словарь [Текст] / Сост. А. Борисов и др. – М. : Книжный мир, 2004. – 895 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець та ін. ; під заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2009. – 912 с.
10. Иваниенко В. В. Финансовый анализ [Текст] : учебное пособие / В. В. Иваниенко. – 2-е изд. – Х. : ИД «ИНЖЕК», 2003. – 176 с.

11. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навчальний посібник [Текст] / С. В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30 листоп. 1999 р. № 291. – Редакція від 24.07.2015 р. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99. – Назва з екрану.
13. Карабаза І. А. Облік і аналіз виробничих запасів (на прикладі гірничо-збагачувальних підприємств) [Рукопис] : дис.... канд. екон. наук : 08.00.09 / І. А. Карабаза. – К., 2010. – 163 с.
14. Ковалев В. В. Введение в финансовый менеджмент [Текст] / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 768 с.
15. Кружкова Р. В. Организация, планирование и управление производством на предприятиях пищевой промышленности [Текст] / Р. В. Кружкова, В. А. Даеничева, С. С. Елагина и др. ; под ред. Р. В. Кружковой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Агропромиздат, 1985. – 495 с.
16. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту [Текст] : підручник / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – К. : Каравела, 2009. – 544 с.
17. Куцміда Н. Бухгалтерський облік запасів [Текст] / Н. Куцміда, Г. Беднарчук // Дебет–Кредит. – 2008. – № 7. – С. 13–17.
18. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика [Текст] : навчальний посібник / В. С. Лень, В. В. Гливенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 556 с.
19. Любезна І. В. Облік і внутрішньогосподарський контроль матеріальних запасів [Рукопис] : дис.... канд. екон. наук : 08.00.09 / І. В. Любезна. – Тернопіль : ТНЕУ, 2009. – 226 с.

20. Максимова В. Ф. Класифікація внутрішнього економічного корпоративного контролю [Текст] / В. Ф. Максимова // Вісник Львівської комерційної академії. – 2004. – Вип. 16. – С. 316–322.
21. Мельник М. В. Ревизия и контроль [Текст] : учебник / М. В. Мельник, А. С. Пантелеев, А. Л. Звездин / под ред. проф. М. В. Мельник. – М. : КНОРУС, 2007. – 640 с.
22. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси [Електронний ресурс] : міжнародний документ IASB від 01 січ. 2012 р. – Редакція від 01.01.2012 р. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/929_021. – Назва з екрану.
23. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.apu.com.ua/files/temp/Audit_2012_1.pdf. – Назва з екрану.
24. Оглобин А. А. Планування і контроль запасів матеріальних ресурсів підприємств в умовах нової економічної реформи [Рукопис] : дис. канд. ек. наук : 08.00.21 / А. А. Оглобин. – Свердловськ, 1989. – 243 с.
25. Павлюк І. Проблеми бухгалтерського обліку виробничих запасів, товарів та пропозиції щодо їх вирішення [Текст] / І. Павлюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2000. – № 6. – С. 40–41.
26. Податковий Кодекс України : закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. – Редакція станом на 01.02.2016 р. – [Електронний ресурс]. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/2755-17. – Назва з екрану.
27. Полінець О. П. Контроль в державному управлінні України: теоретико-організаційні питання [Рукопис] : дис.... канд. наук з держ. управління : 25.00.01 / О. П. Полінець. – К., 2003. – 248 с.
28. Поплюйко А. М. Облік і аналіз використання виробничих запасів (на прикладі підприємств машинобудування полтавської області) [Текст] : автореф. дис.... канд. екон. наук : 08.06.04 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит / А. М. Поплюйко. – К, 2003. – 20 с.

29. Приймачок О. М. Облік виробничих запасів і аналіз ефективності їх використання (на прикладі підприємств хлібопекарської промисловості Київської області) [Рукопис] : дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / О. М. Приймачок. – К., 2005. – 239 с.
30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. – Редакція від 30.09.2015 р. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/996-14. – Назва з екрану.
31. Про затвердження Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 10 лют. 2007 р. № 2. – Поточна редакція. – Режим доступу : <http://dtkk.com.ua/show/2cid04693.html>. – Назва з екрану.
32. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2003 р. № 1440. – Редакція від 15.04.2015 р. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/1440-2003-п. – Назва з екрану.
33. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 20 жовт. 1999 р. № 246. – Редакція від 01.01.2015 р. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/z0751-99. – Назва з екрану.
34. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 31 груд. 1999 р. № 318. – Редакція від 09.08.2013 р. – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00. – Назва з екрану.
35. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти) [Текст] / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Економічна думка, 1999. – 422 с.

36. Райт Г. Державне управління [Текст] / Г. Райт ; пер. з англ. – К. : Основи, 1994. – 191 с.
37. Рапинець В. І. Облік виробничих запасів з використанням інформаційних технологій [Текст] / В. І. Рапинець. – Тернопіль, 2010. – 502 с.
38. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства [Текст] / Г. В. Савицька. – К. : Знання, 2003. – 456 с.
39. Семенов Г. А. Економічний механізм формування та використання оборотного капіталу підприємств [Текст] : монографія / Г. А. Семенов, А. В. Бугай, О.О. Єропутова. – Запоріжжя : КПУ, 2009. – 364 с.
40. Сонько В. Бухгалтерський облік [Текст] : навчальний посібник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закл. / В. Сонько. – Тернопіль : Астон, 2005. – 496 с.
41. Сопко В. В. Аналіз методів оцінки вартості активів у бухгалтерському обліку підприємств: національний та міжнародний аспекти [Текст] / В. В. Сопко, С. В. Андрос // ВІСНИК ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 244–248.
42. Стивенсон В. Дж. Управление производством [Текст] / В. Дж. Стивенсон ; пер. с англ. – М. : ООО «Издательство Лаборатория Базовых знаний», ЗАО «Издательство БИНОМ», 1998. – 298 с.
43. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства [Текст] / Н. В. Тарасенко. – Львів : ЛБІ НБУ, 2000. – 485 с.